

Sygn. akt I NSP 130/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi M.J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie sygn. I NWW 6/21,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 28 września 2021 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

M.J., reprezentowany przez radcę prawnego R.J. w dniu 17 maja 2021 r. złożył skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie pod sygn. akt I NWW 6/21 i wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie kwoty, jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 2.000 zł tytułem przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) – strona może wnieść skargę

o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Stosownie do art. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W przedmiotowej sprawie oblige to do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

2. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony i niekontrowersyjny pozostaje pogląd, że przez użyte w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy określenie „tok postępowania w sprawie” należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” („rozpoznanie sprawy co do istoty”; art. 12 ust. 3 i art. 16 ustawy o skardze na przewlekłość), a nie postępowanie incydentalne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 maja 2011 r., III SPP 5/11; z 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; z 24 września 2014 r., III SPP 206/14; z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17; z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18; z 13 marca 2019 r., I NSP 56/18; z 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19). „Sprawą” w postępowaniu sądowym jest oskarżenie w sprawie karnej, pozew w postępowaniu cywilnym procesowym, wniosek w postępowaniu nieprocesowym itd., w którym ma zapaść orzeczenie o prawach osoby wszczynającej postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18). Sąd Najwyższy wprost też wskazał, że nie jest taką „sprawą” postępowanie incydentalne o wyłączenie sędziów, jest to bowiem postępowanie spoza głównego nurtu postępowania w przedmiocie odpowiadającym przytoczonemu pojęciu „sprawy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 24 września 2014 r., III SPP 206/14). Także w orzecznictwie

ETPCz wskazuje się, że skarga nie przysługuje na przewlekłość postępowania incydentalnego np. w przedmiocie wyłączenia sędziego (zob. ETPCz: Schreiber i Boetsch p-ko Francji, skarga nr 58751/00).

Rozpoznawana skarga dotyczy postępowania pod sygn. akt I NWW 6/21, z wniosku o wyłączenie sędziów złożonego w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...), w sprawie pod sygn. akt I ACa (...). Chodzi zatem o postępowanie incydentalne, które nie jest „sprawą” w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość i na które nie przysługuje skarga na przewlekłość.

3. Niezależnie od powyższego, skargę należałoby odrzucić jako niedopuszczalną z mocy ustawy także ze względu na to, że została wniesiona 17 maja 2021 r. (k. 47), a zatem już po wydaniu w dniu 24 lutego 2021 r., przez Sąd Najwyższy postanowienia w sprawie pod sygn. I NWW 6/21 tj. po zakończeniu postępowania przed Sądem Najwyższym, którego dotyczyła skarga. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 5 ust. 1 ustawy, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się „w toku postępowania w sprawie”.

4. Mimo braku podstaw do rozpoznania sprawy, na marginesie postanowienia o odrzuceniu skargi, ze względu na fakt, że wniósł ją profesjonalny pełnomocnik, należy poczynić następujące uwagi formalne.

Skarżący w treści skargi błędnie wskazuje nazwisko sędziego zasiadającego w składzie Sądu Najwyższego orzekającym w sprawie I NWW 6/21. W treści skargi występują też inne błędy przy przywołaniu sygnatury, pod którą prowadzono postępowanie będące przedmiotem skargi.

Skarżący nie zauważył również, że przywołana przez niego uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., zgodnie z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20), uznana została za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284 ze zm.) i – w świetle art. 190

Konstytucji RP – od dnia opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest pozbawiona mocy prawnej.

Na mocy art. 175 Konstytucji, wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe. Nie występuje natomiast kategoria „sądów powszechnych Unii Europejskiej”, o czym profesjonalny pełnomocnik powinien wiedzieć. Podobnie, profesjonalista winien wiedzieć o normie z art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 154), w którym przewidziano załatwienie wniosku o wyłączenie sędziego poprzez pozostawienie go bez rozpoznania.

5. Z uwagi na konieczność odrzucenia skargi brak jest podstaw do rozpoznania wniosku o zwolnienie strony od kosztów postępowania, zwłaszcza w kontekście art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

as